

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ของผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์

FACTORS INFLUENCING TO LEARNING TECHNOLOGY IN CONVERGENCE TECHNOLOGY MEDIA ERA OF DEMAND ELDERLY IN NAKHON SAWAN PROVINCE

ลฎาภา แผนสุวรรณ¹

จิตาพัชญ์ ไชยสิทธิ์²

Received 22 August 2019

Revised 5 December 2019

Accepted 16 December 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุและปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล การยอมรับเทคโนโลยีและด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จากผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยวิธีสุ่มด้วยวิธีการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์และเว็บสังคมออนไลน์เป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้สร้างสังคมใหม่และพบเพื่อนใหม่ ๆ รวมทั้งสามารถแบ่งปันข้อมูลระหว่างเพื่อนสมาชิก ระดับปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การให้ความรู้และฝึกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุเพื่อการเข้าถึงและการรู้เท่าทัน ระดับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพื่อติดต่อกับสมาชิกในครอบครัว ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี คือ ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุและปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ โดยทั้ง 2 ปัจจัยสามารถอธิบายความมีอิทธิพลได้ร้อยละ 60.00

คำสำคัญ: การเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี ยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ผู้สูงอายุ

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 398 หมู่ 9 ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000 E-mail: ladapha.p@nsru.ac.th

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 398 หมู่ 9 ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000 E-mail: bi_noyna@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of elderly acceptance of technology and support in Nakhon Sawan Province. 2) to study Individual factors influence the elderly learning in Nakhon Sawan Province. Data was collected from 400 elderly people. Descriptive and inference statistics were used: percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation and, multiply regression analysis. The research found that the acceptance of the technology of the elderly is at a high level. The most average issues are social media, web and social channels that allow the elderly to create a new society and meet new friends. Including the ability to share information between members. The level of technical support factors for the elderly is at a high level with most important thing is to provide knowledge and skills. The elderly using media technology at a high level for the purpose of contacting with family members. Factors influencing the elderly learning in technology media are the elderly acceptance of technology and technological support for the elderly. These two factors can explain the influence is 60.00 percent.

Keywords: Learning Technology, Convergence Technology Media Era, The Elderly

บทนำ

“ยุคหลอมรวมเทคโนโลยี” (Convergence technology media era) เกิดจากการที่เทคโนโลยีต่าง ๆ แต่เดิมเคยแยกจากกันและได้ถูกนำมาหลอมรวมเทคโนโลยีเข้ามาใช้ร่วมกัน อาทิ เทคโนโลยีโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้นำหลอมรวมกับเทคโนโลยีมัลติมีเดีย เป็นต้น หรืออาจกล่าวได้ว่า การหลอมรวมเทคโนโลยีทำให้เกิดสื่อใหม่ (New media) ในยุคข้อมูลข่าวสารสื่อใหม่ที่มีการหลอมรวมเทคโนโลยี เช่น สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมหลากหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในด้านการสื่อสาร จากคุณสมบัติดังกล่าวเป็นผลให้จำนวนผู้ใช้สื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเป็นสื่อใหม่ที่ผู้ใช้มีเสรีภาพสูงในการกำหนดเนื้อหาและรูปแบบการใช้ประโยชน์ ซึ่งหากมีการนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมอันก่อให้เกิดความเสียหายกระทบกระเทือนต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงน่าจะเป็นจุดเร่งให้เกิดกฎหมายใหม่สำหรับสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยีและการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ การกำกับดูแลเนื้อหาในสื่อใหม่ยุคแห่งการหลอมรวมเทคโนโลยีกลายเป็นประเด็นทางนโยบายที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ จากการที่สื่อใหม่มีคุณลักษณะเฉพาะทางเทคโนโลยีหลายประการทำให้อำนาจในการควบคุมเนื้อหาอยู่ในมือของผู้ใช้ ส่งผลให้การกำกับดูแลเนื้อหาแบบที่เคยใช้ปฏิบัติในสื่อประเภทอื่น ๆ ไม่สามารถใช้ได้ในหลาย ๆ กรณี ดังนั้นด้วยความเปิดกว้างในการใช้ประโยชน์จากการใช้ข้อมูลที่มีเสรีภาพในการใช้สูงทุกคนจึงมีสิทธิเข้าไปแสดงความคิดเห็นโดยเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงหรือไม่ก็ได้ แม้ว่าปัจจุบันจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ก็ตาม ซึ่งถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางโดยเฉพาะประเด็นที่ พ.ร.บ. ดังกล่าวถูกมองว่าอาจมีผลกระทบเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคมสถาบันพัฒนาสื่อมวลชน ควรมีส่วนร่วมในการวางแนวทางกำกับดูแลสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยี (ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานนท์, 2553)

จากการสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติและมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งตั้งแต่ปี 2548 ประเทศไทยได้กลายเป็น “สังคมสูงอายุ” โดยที่สัดส่วนประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มีจำนวนมากถึงร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งมีการคาดประมาณว่าในปี พ.ศ. 2562 จะเป็นครั้งแรกที่ประเทศไทยจะมีประชากรผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มากกว่าประชากรวัยเด็ก (ต่ำกว่า 15 ปี) และในปี 2564 ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมดประเทศไทยและในปี 2574 ประเทศไทยก็จะเป็น “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” โดยมีสัดส่วนประชากรสูงอายุมากถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2559)

เมื่อพิจารณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2560 จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 18.2 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่น้อยที่สุด จึงแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุเป็นประชากรกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตน้อยที่สุด แม้ว่าแนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นตามสภาพสังคมของยุคหลอมรวมเทคโนโลยี อย่างไรก็ตามยังมีประชากรผู้สูงอายุจำนวนมากที่ควรได้รับโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เพื่อเปิดโลกการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ทั้งนี้ปัจจุบันการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตยังห่างไกลกับความต้องการของผู้สูงอายุมาก เนื่องจากผู้สูงอายุยังขาดความรู้ ความเข้าใจและขาดโอกาสในการเรียนรู้ รวมทั้งการใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง หากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีการเรียนรู้และเห็นถึงประโยชน์ของการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์อย่างถูกต้องและถูกวิธีแล้วจะช่วยให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะข้อมูลที่นำมาใช้ส่งเสริมการดูแลสุขภาพด้วยตนเองได้ดียิ่งขึ้นและยังเป็นการช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของประชากรต่างวัย ดังนั้นการให้ความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้หรือทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีในปัจจุบัน (สมาน ลอยฟ้า, 2554) อย่างไรก็ตามหากหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพสังคมผู้สูงอายุ ได้ทราบถึงปัจจัยเชิงเหตุของผู้สูงอายุที่ต้องการจะเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีที่เกิดจากปัจจัยใดบ้าง ก็จะทำให้การส่งเสริมการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุเกิดประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาซึ่งเห็นได้ว่า ในปัจจุบันสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีนี้มีบทบาทความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้หลายประเทศได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ของผู้สูงอายุโดยการให้ความรู้และทักษะด้านสื่อเทคโนโลยี ทั้งนี้จากการเติบโตของสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ที่มีรูปแบบพัฒนาการที่หลากหลาย อีกทั้งจากการศึกษาจำนวนผู้สูงอายุในเขตภาคเหนือตอนล่าง จังหวัดนครสวรรค์มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มากสุดเป็นอันดับ 1 โดยมีประชากรผู้สูงอายุรวมเพศหญิงและเพศชาย จำนวน 202,077 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2561) ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาคำรู้และทักษะการใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ให้แก่ผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุและปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุและด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์

สมมติฐานของการวิจัย

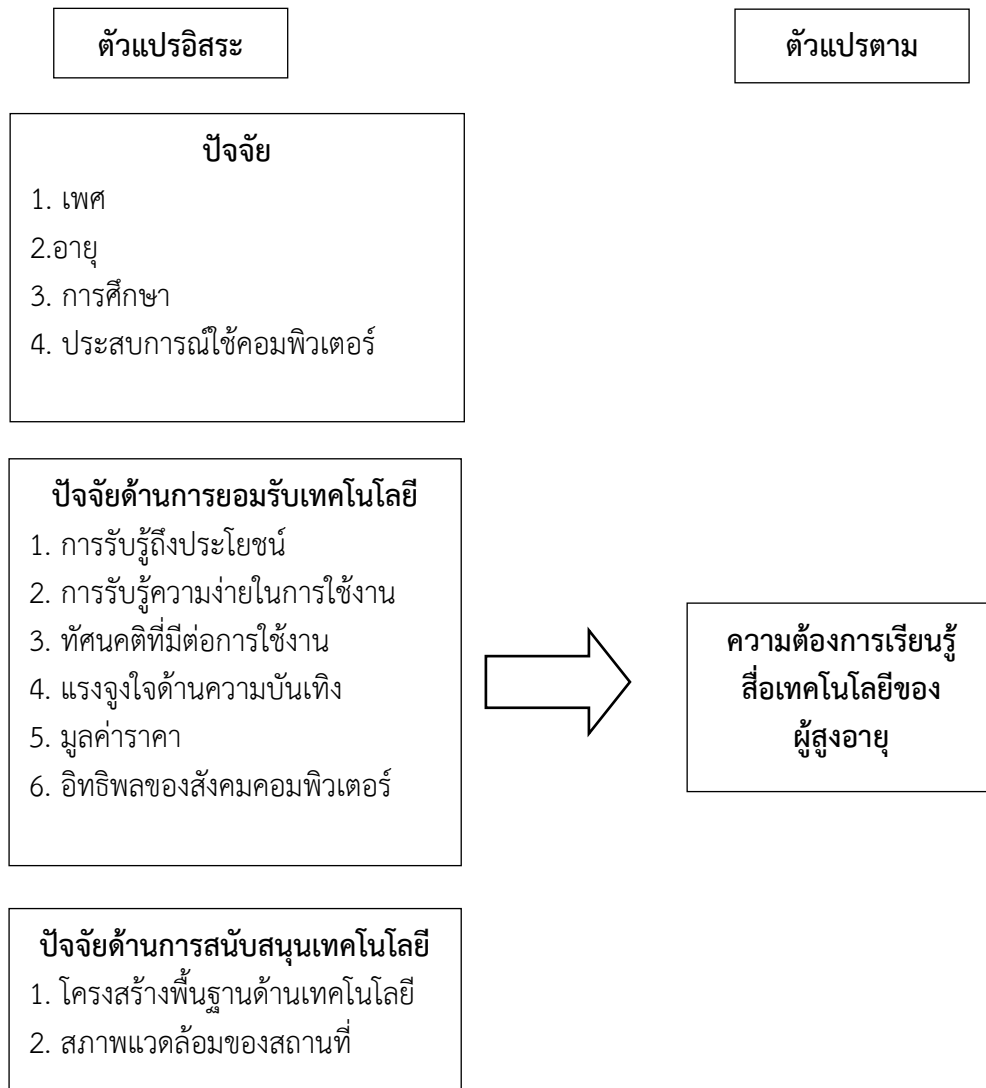
1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี
2. ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุและการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุ
2. ผลของการวิจัยสามารถใช้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ของผู้สูงอายุเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคู่มือส่งเสริมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
3. ด้านสังคม/ชุมชน การวิจัยเรื่องนี้นำไปสู่การพัฒนาความรู้และทักษะด้านสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน/ชมรมผู้สูงอายุ เพื่อยกระดับวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมผู้สูงอายุให้มีคุณภาพดีขึ้นและทำให้ลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มบุคคลต่างวัยในการเข้าถึงการเรียนรู้และการใช้สื่อใหม่ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิจัยและรูปแบบของการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ซึ่งส่งผลต่อตัวแปรตาม (Dependent Variable) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี

1.1 ความต้องการ

ความต้องการของมนุษย์ มีอยู่ 3 ประการ (วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์, 2557) ได้แก่

1.1.1 ความต้องการทางด้านร่างกายหรือความต้องการทางสรีระ (Physical or physiological needs) หรือ ความต้องการปฐมภูมิ (Primary needs) หรือ ความต้องการทางด้านชีววิทยา (Biological needs) เป็นความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานอันดับแรกหรือขั้นต่ำสุดของมนุษย์ซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต จึงเป็นความต้องการพื้นฐานที่จะขาดเสียมิได้ การแสวงหาสิ่งต่าง ๆ มาเพื่อ

ตอบสนองความต้องการในทางกายของมนุษย์นี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรม การฝึกอบรม สิ่งแวดล้อม ศาสนา เศรษฐกิจ ฯลฯ

1.1.2 ความต้องการทางด้านจิตใจหรือความต้องการในระดับสูงหรือความต้องการทางด้านจิตวิทยาหรือความต้องการทุติยภูมิหรือความต้องการที่เกิดขึ้นภายหลัง (Psychological needs or secondary needs or acquired needs) เป็นความต้องการที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายหลัง หลังจากความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว บางครั้งจึงเรียกความต้องการทางจิตใจว่า “ความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่ (Acquired needs)” เพราะเป็นความต้องการที่เกิดจากความรู้และการเรียนรู้ประสบการณ์ อาศัยกลไกทางสมองที่สั่งสมจากประสบการณ์ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจเหมือนกันหรือต่างกันได้เนื่องจากแต่ละคนมีระดับความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และประสบการณ์ ความต้องการทางจิตใจเป็นความต้องการที่สลับซับซ้อนและมีความแตกต่างกันมากระหว่างบุคคล

1.1.3 ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการที่จะดำรงชีวิตให้เป็นที่ยอมรับนับถือของคนอื่นหรือมีความเป็นอยู่ดีกว่าบุคคลอื่น เช่น ต้องการความปลอดภัย ต้องการได้รับการยกย่องนับถือต้องการความยอมรับในสังคม ต้องการความก้าวหน้า เป็นต้น

1.2 การเรียนรู้

การเรียนรู้มีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกเพศทุกวัย ซึ่งเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในทุกสถานการณ์ทำให้คนเราเกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะที่เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต การเรียนรู้ช่วยให้คนเราสามารถปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม สังคมและเทคโนโลยี เพื่อให้การดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง โดยแสดงในรูปแบบต่าง ๆ จนกว่าจะเป็นที่พอใจและเหมาะสมที่สุด เรียกว่า “การลองถูกลองผิด” ซึ่งสรุปกฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ ได้ดังนี้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552)

1.2.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) หมายถึง ความพร้อมของผู้เรียนทั้งทางร่างกายและจิตใจจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

1.2.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) หมายถึง การฝึกหัดหรือการกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจของผู้เรียนจะทำให้เกิดทักษะในการเรียนรู้อย่างถาวร

1.2.3 กฎแห่งการใช้ (Law of use) หมายถึง การนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกหัดและการเรียนรู้ไปใช้เพื่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้การเรียนรู้ได้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น

1.2.4 กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of effect) หมายถึง การที่ผู้เรียนได้นำผลจากการเรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ย่อมทำให้ได้รับความพึงพอใจและต้องการจะเรียนรู้ต่อไปจนบรรลุ

1.3 การเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี

การเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีหรือเทคโนโลยีสารสนเทศ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1.3.1 การเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี (Learning about technology) เป็นการเรียนรู้ในเรื่องของเทคโนโลยี เช่น เรียนรู้เกี่ยวกับระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ เรียนรู้คอมพิวเตอร์ใช้เพื่อการประมวลผล เก็บบันทึก ค้นคืนสารสนเทศได้อย่างไร ฯลฯ

1.3.2 การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี (Learning by technology) เป็นการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผล การใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในการสร้างบทเรียน เป็นต้น

1.3.3 การเรียนรู้ไปกับเทคโนโลยี (Learning with technology) เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ได้แก่ การเรียนรู้ว่าขณะนี้เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าไปในลักษณะและรูปแบบใดบ้างทั้งทางด้านวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ เป็นต้น เมื่อเรียนรู้ถึงความใหม่ทันสมัยของเทคโนโลยีแล้วจะนำมาประยุกต์ใช้ในวงการต่าง ๆ ได้อย่างไร

2. ปัจจัยความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี

อารีย์ มัยยพงษ์ และเกื้อกูล ตาเย็น (2559) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการใช้สื่อเทคโนโลยี ของผู้สูงอายุ ไว้ดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ

ลักษณะประชากรหรือคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาระดับรายได้ โครงสร้างของครอบครัว อาชีพก่อนเกษียณ อาชีพในปัจจุบันและภูมิหลังความเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาของนักวิชาการต่างประเทศ พบว่าผู้สูงอายุเพศหญิงมีความถนัดในการใช้อินเทอร์เน็ต ผู้สูงอายุชาวอเมริกันที่เป็นคนผิวขาว มีการศึกษาดีและมีรายได้สูงจะเป็นผู้เข้าใช้ระบบออนไลน์เป็นส่วนใหญ่และผู้สูงอายุที่ยังทำงานอยู่จะไม่หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยี เพียงแต่จะมีความรู้สึกว่าการใช้งานมีความสะดวกน้อยกว่าผู้ที่อายุน้อยกว่า ผลการศึกษาผู้สูงอายุที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สรุปได้ดังนี้ เป็นผู้สูงอายุที่แต่งงานแล้ว เป็นผู้มีการศึกษาสูง เป็นผู้ที่มีรายได้สูงหลังการเกษียณอายุ เป็นผู้ที่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองและผู้สูงอายุเพศชายใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่าเพศหญิง (สมาน ลอยฟ้า, 2554)

2.2 ปัจจัยด้านการยอมรับสื่อเทคโนโลยี

Davis (1989) และ Brown and Venkatesh (2005) ได้อธิบายถึงทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ คือ

2.2.1 การรับรู้ประโยชน์ (Perceived usefulness) หมายถึง ระดับความเชื่อถือของบุคคลที่มีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานและช่วยยกระดับคุณภาพการดำเนินชีวิต อย่างเช่น เมื่อมีการนำสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์มาให้บริการเพื่อการซื้อ-ขายสินค้าและบริการ ทำให้เกิดความสะดวกสบาย ลดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลาและการเดินทางสามารถใช้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง

2.2.2 การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (Perceived ease of use) หมายถึง ระดับความเชื่อถือในความสามารถของบุคคลต่อสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ว่าสื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีความง่ายต่อการใช้งาน ง่ายต่อการเข้าถึงและง่ายต่อการเรียนรู้ ดังนั้นเมื่อบุคคลรับรู้ถึงประโยชน์และรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานสื่อเทคโนโลยีแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้การใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่หลากหลายประเภท ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพ เพิ่มประสิทธิผล ประโยชน์ต่อตนเองให้มากที่สุด

2.2.3 ทศนคติที่มีต่อการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง ปฏิกริยาทางความรู้โดยรวมของแต่ละบุคคลที่มีต่อการใช้งาน ซึ่งปัจจัยที่อยู่ในกลุ่มนี้ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมนำมาใช้วัดระดับ ความดี-ไม่ดี ความเป็นที่พอใจ-ไม่เป็นที่พอใจและความชอบ-ไม่ชอบ 2) แรงจูงใจภายในนำมาใช้วัดระดับสามารถสร้างความสนุกสนาน ความพอใจและความสนุก 3) ผลของการใช้งานถูกนำไปใช้วัดระดับความน่าสนใจและความถี่ในการใช้งานและ 4) ผลที่เกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรมใช้วัดระดับความชอบ ความรู้สึกผิดหวังและความรู้สึกเบื่อ

2.2.4 แรงจูงใจด้านความบันเทิง หมายถึง ความสนุกหรือความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการยอมรับการใช้สื่อเทคโนโลยีโดยตรง

2.2.5 มูลค่าราคา หมายถึง ความรู้และทักษะการคิดเปรียบเทียบเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับและค่าใช้จ่ายสำหรับการใช้ประโยชน์นั้น ว่าคุ้มค่าต่อการลงทุนที่จะซื้อมาใช้งานหรือไม่อย่างไร

2.2.6 อิทธิพลของสังคม หมายถึง การรับรู้ของแต่ละบุคคลที่เชื่อว่าตนเองควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ จะทำให้เป็นการยอมรับของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นอิทธิพลจากบุคคลรอบข้าง เช่น เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน กลุ่มเพื่อนที่สัมพันธ์กันหรือทำธุรกิจร่วมกัน เป็นต้น

2.3 ปัจจัยด้านการสนับสนุนสื่อเทคโนโลยี

โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีจะช่วยส่งเสริมหรืออำนวยความสะดวกให้บุคคลเกิดการใช้งานสื่อเทคโนโลยีได้ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสถานที่ตั้งของโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ สถาบันหรือแหล่งค้นคว้าข้อมูลความรู้ที่ทันสมัยในชุมชนมีการให้บริการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และใช้อินเทอร์เน็ตโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จัดตั้งห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ในชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ โดยรัฐเป็นผู้กำหนดนโยบาย การดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณ หรือทรัพยากรอื่น ๆ และให้มีหน่วยงานการศึกษาในระดับชุมชนท้องถิ่น จังหวัด จัดโครงการฝึกอบรมการใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้แก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึงและยั่งยืน ควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะผู้สูงอายุวัยต้น (60-74 ปี) (สุรเดช สำราญจิตต์, 2548)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กันตพล บันทัดทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยประชากรในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุตั้งแต่ 55 ขึ้นไป เพศชายและเพศหญิง ทั้งผู้ที่ถึงกำหนดอายุรับราชการเมื่ออายุครบ 60 ปี และผู้ที่เกษียณอายุก่อนกำหนดตามนโยบายเออร์ลี่ไทร์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยก่อนเก็บได้นำแบบสอบถามมาทดสอบค่าความเชื่อมั่นได้ 962 สถิติที่ใช้ คือค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t-test กับค่า Pearson's correlation ในการทดสอบสมมติฐานและนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้สูงอายุใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มี ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก 2) ผู้สูงอายุใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับแรงจูงใจมาก ผลการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยนี้เป็นดังนี้ 1) ผู้สูงอายุที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) ผู้สูงอายุที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ช่องทางการใช้เครือข่ายสังคม ออนไลน์ สถานที่ที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความบ่อยในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และช่วงเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน 3) ผู้สูงอายุที่มีเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้ Facebook, Twitter และ Line แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน 4) แรงจูงใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ

อารีย์ มัยยพงษ์ และเกื้อกุล ตาเย็น (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาคือ ผู้สูงอายุจำนวน 320 คน เครื่องมือในการวิจัยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในระดับมากที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต ช่วยให้ผู้ใช้สูงอายุสามารถติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กับครอบครัว ญาติพี่น้อง บุตรหลานและเพื่อน ๆ ที่อยู่ห่างไกลได้สะดวกยิ่งขึ้น รองลงมาคือ ผู้สูงอายุสามารถรับชมภาพยนตร์และฟังเพลงบนอินเทอร์เน็ต เพื่อสร้างความบันเทิงใจทำให้คลายความเครียดได้เป็นอย่างมาก ปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุในระดับมากที่สุด คือ บริการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตตามห้องสมุด สถานพยาบาล ศูนย์บริการผู้สูงอายุและชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำการใช้งาน รองลงมา คือ การให้ความรู้และฝึกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุเพื่อการเข้าถึงและการรู้เท่าทัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพปัจจุบัน รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ใช้คอมพิวเตอร์ โดยสามารถอธิบายความมีอิทธิพลได้ร้อยละ 24.6 2) ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ และ 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ โดยทั้ง 2 ปัจจัยสามารถอธิบายความมีอิทธิพลได้ร้อยละ 39.7

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ เนื่องจากจังหวัดนครสวรรค์มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มากเป็นอันดับที่ 1 ของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนล่าง (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2561) และเมื่อแบ่งประชากรผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์ตามเขตอำเภอจะพบว่า ประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์มีจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีจำนวน 25,374 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการเลือกกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์และทำการศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุที่มีสัญชาติไทยและมีชื่อในทะเบียนบ้าน (สำนักงานสถิตินครสวรรค์, 2560)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้ดำเนินการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) กำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรการคำนวณโดยใช้สูตรทายามาเน่ (Yamane, 1973, 125) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยได้ใช้แนวทางในการสร้างเครื่องมือจากการศึกษา เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเอกสาร ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อ

เทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดนครสวรรค์ โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

2.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาและประสบการณ์ใช้คอมพิวเตอร์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ

2.2 ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี ได้แก่ การรับรู้ถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีการรับรู้ความง่ายในการใช้งานทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน แรงจูงใจด้านความบันเทิง มูลค่าราคาอิทธิพลของสังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีข้อคำถามจำนวน 24 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (อารีย์ มัยยพงษ์ และเกื้อกุล ตาเย็น, 2559)

2.3 ปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยี ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมของสถานที่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (อารีย์ มัยยพงษ์ และเกื้อกุล ตาเย็น, 2559)

2.4 ความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต

2.5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดย

3.1 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อด้วยการลงรหัสคำตอบในแต่ละข้อ ให้เป็นตัวเลขประจำแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2 นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วกรอกลงในแบบฟอร์มการลงรหัสทั่วไป (General coding form) ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูล เพื่อส่งไปบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (อัจฉริยา ปราบอริพ่าย, 2552)

3.4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรูปเล่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ดำเนินการดังนี้

4.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

4.2 ระดับของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุและปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.3 ระดับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.4 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุและด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ ที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี วิเคราะห์โดยใช้ การหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple regression analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter multiple regression analysis)

ผลการศึกษาหรือผลการวิจัย

1. ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามจากการศึกษาผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 เพศ พบว่า ผู้สูงอายุเป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50 และมีเป็นเพศชายจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50

1.2 อายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วง 60 – 64 ปี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาอันดับสองคือ ในช่วงอายุ 65 – 69 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75 รองลงมาอันดับสามคือ ช่วงอายุ 70 – 74 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50 รองลงมาอันดับสี่คือ ช่วงอายุ 75 – 79 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 รองลงมาอันดับห้าคือ ช่วงอายุ 80 – 84 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75 และอันดับหกคือ ช่วงอายุ 85 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 ตามลำดับ

1.3 การศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 รองลงมาอันดับสองคือ ประถมศึกษา จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.25 รองลงมาอันดับสามคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 รองลงมาอันดับสี่คือ มัธยมศึกษาตอนต้นและประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 รองลงมาอันดับห้าคือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)/อนุปริญญา จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 รองลงมาอันดับหกคือ ปริญญาโท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.75 และรองลงมาอันดับเจ็ดคือ ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

1.4 ประสพการณ์ใช้คอมพิวเตอร์พบว่า ผู้สูงอายุมีส่วนใหญ่มีประสบการณ์ใช้คอมพิวเตอร์ ปัจจุบันยังใช้อยู่บ้าง จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 รองลงมาอันดับสองคือ ใช้เป็นประจำ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 รองลงมาอันดับสามคือ ไม่เคยใช้เลย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.75 และอันดับสี่คือ เคยใช้บ้างแต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้แล้ว จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุและด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ

ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	$S.D$	ระดับค่าเฉลี่ย
1. การใช้อินเทอร์เน็ตทำให้ผู้สูงอายุได้ค้นหาข้อมูลได้ความรู้และรับรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพร่างกาย	3.47	1.143	ปานกลาง
2. การใช้อินเทอร์เน็ตทำให้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ได้สะดวกรวดเร็ว เช่น ใช้อีเมล เฟสบุ๊กไลน์ และอินสตาแกรม เป็นต้น	3.53	1.119	มาก
3. การใช้คอมพิวเตอร์ทำให้ฟื้นฟูสมรรถนะของผู้สูงอายุ โดยการเคลื่อนไหวมือในขณะที่ทำงานกับแป้นพิมพ์และเมาส์	3.56	1.129	มาก
4. การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยให้ผู้สูงอายุได้กระตุ้นความสามารถในการคิด การเรียนรู้ การอ่านความจำและชะลออาการภาวะสมองเสื่อม	3.46	1.117	ปานกลาง
5. การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้สูงอายุลดความรู้สึกเหงา ทดหู่ และการซึมเศร้าลงได้เนื่องจากมีเพื่อนและติดต่อกับเพื่อนบนอินเทอร์เน็ต	3.59	1.100	มาก
6. การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตไม่ใช่เป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนหรือเป็นปัญหาแต่อย่างใดสำหรับผู้สูงอายุ	3.45	1.075	ปานกลาง

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	<i>S.D</i>	ระดับค่าเฉลี่ย
7. ผู้สูงอายุสามารถทำธุรกรรมด้านการเงินกับทางธนาคารต่างๆ ได้สะดวกบนอินเทอร์เน็ตโดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปติดต่อธนาคารด้วยตนเอง	3.26	1.135	ปานกลาง
8. ข้อมูลเตือนภัยสำหรับผู้สูงอายุบนเว็บไซต์หรือเว็บวารสารผู้สูงอายุสามารถช่วยป้องกันหรือให้ปลอดภัยจากการถูกหลอกลวงด้านการเงินและถูกหลอกข้อมูลส่วนตัว	3.55	1.123	มาก
9. ผู้สูงอายุที่มีปัญหาในการได้ยินสามารถใช้อีเมลเป็นช่องทางการสื่อสารได้โดยไม่ต้องใช้วิธีการฟัง	3.33	1.146	ปานกลาง
10. ผู้สูงอายุสามารถค้นหาข้อมูลเพื่อสร้างความสนุกสนานจากบนเว็บไซต์ เช่น การเดินทางท่องเที่ยวการกีฬา เป็นต้น	3.39	1.186	ปานกลาง
11. ผู้สูงอายุสามารถรับชมภาพยนตร์และฟังเพลงบนอินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างความบันเทิงใจ ทำให้คลายความเครียดได้เป็นอย่างมาก	3.51	1.124	มาก
12. อินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กับครอบครัวญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ และบุตรหลานที่อยู่ห่างไกลได้สะดวกยิ่งขึ้น	3.55	1.118	มาก
13. สื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ออนไลน์เป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้สร้างสังคมใหม่และพบเพื่อนใหม่ ๆ รวมทั้งสามารถแบ่งปันข้อมูลระหว่างเพื่อนสมาชิก	4.03	1.130	มาก
14. การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้สูงอายุได้ดูข้อมูลด้านการเมืองและติดตามข่าวสารสถานการณ์การเมืองได้เป็นประจำตลอดเวลา	3.62	1.192	มาก
15. ผู้สูงอายุสามารถสร้างประวัติส่วนตัว (Profile) เพื่อบอกเล่าประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาบนเว็บ ที่ให้บริการทางอินเทอร์เน็ต	3.67	1.147	มาก
16. ผู้สูงอายุสามารถแบ่งปันรูปถ่ายหรือวิดีโอกับเพื่อนหรือครอบครัวบนเว็บที่ให้บริการทางอินเทอร์เน็ต	3.37	1.306	ปานกลาง
17. เว็บและแอปพลิเคชันบนอินเทอร์เน็ตมีเกมส์พัฒนาสมองสำหรับฝึกสมองและฝึกความจำสำหรับผู้สูงอายุ	3.65	1.160	มาก
18. ผู้สูงอายุสามารถสั่งซื้อสินค้าและบริการบนอินเทอร์เน็ตหรือใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตนเอง	3.31	1.331	ปานกลาง
19. ราคาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์การติดต่อสื่อสารไร้สาย ตลอดจนราคาค่าบริการอินเทอร์เน็ตมีราคาถูกลง	3.22	1.424	ปานกลาง
20. การท่องเที่ยวอย่างสะดวกสบายสำหรับผู้สูงอายุก็สามารถขยายตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้นอ่านได้อย่างสบายและการปรับความชัดเจนของตัวอักษรและภาพได้	3.86	1.129	มาก
21. ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมการสนทนากับเพื่อนสมาชิกในห้องสนทนาเสมือนจริงบนอินเทอร์เน็ตได้	3.30	1.409	ปานกลาง
22. การใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้	3.62	1.092	มาก
23. ข้อมูลที่ปรากฏอยู่บนอินเทอร์เน็ตมีความเชื่อถือได้จึงทำให้ยอมรับการใช้สื่อเทคโนโลยี	3.20	1.429	ปานกลาง
24. การใช้สื่อเทคโนโลยีทำให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อน/กลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และบุคคลอื่นในสังคม	3.87	1.180	มาก
รวม	3.52	1.185	มาก

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉลี่ย 3.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นที่ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 13 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์และเว็บสังคมออนไลน์เป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้สร้างสังคมใหม่ และพบเพื่อนใหม่ ๆ รวมทั้งสามารถแบ่งปันข้อมูลระหว่างเพื่อนสมาชิก โดยเฉลี่ย 4.03 รองลงอันดับที่สองมาคือ การใช้สื่อเทคโนโลยีทำให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อน/กลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และบุคคลอื่นในสังคม โดยเฉลี่ย 3.87 ลำดับที่สามคือ การท่องเที่ยวอย่างสะดวกสบายสำหรับผู้สูงอายุก็สามารถขยายตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้นอ่านได้อย่างสบายและการปรับความชัดเจนของตัวอักษรและภาพได้ โดยเฉลี่ย 3.86 ลำดับที่สี่คือ ผู้สูงอายุสามารถสร้างหน้าประวัติส่วนตัว (Profile) เพื่อบอกเล่าประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาบนเว็บ ที่ให้บริการทางอินเทอร์เน็ต โดยเฉลี่ย 3.67 และลำดับที่ห้าคือ เว็บและแอปพลิเคชันบนอินเทอร์เน็ตมีเกมส์พัฒนาสมองสำหรับฝึกสมองและฝึกความจำสำหรับผู้สูงอายุ โดยเฉลี่ย 3.65 ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ

ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	$S.D$	ระดับค่าเฉลี่ย
1. การให้ความรู้และฝึกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุเพื่อการเข้าถึงและการรู้เท่าทัน	3.87	1.128	มาก
2. การจัดหาสถานที่ให้บริการฝึกอบรมสื่อเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุในบริเวณเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับที่พักอาศัย	3.72	1.153	มาก
3. การให้บริการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตตามห้องสมุด สถานพยาบาล ศูนย์บริการผู้สูงอายุและชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำการใช้งาน	3.69	1.159	มาก
4. การจัดให้ผู้สูงอายุได้ใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายโดยไม่เสียค่าบริการ (Free Wi-Fi) โดยการลงทะเบียนเพื่อแสดงตัวตนว่าเป็นผู้สูงอายุจริง	3.55	1.154	มาก
5. การจัดให้มีหน่วยงานหรือศูนย์รับบริจาคเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตและสมาร์ตโฟน ทั้งเครื่องมือสองที่มีสภาพใช้งานได้และเครื่องใหม่สำหรับผู้สูงอายุที่มีความต้องการ	3.59	1.134	มาก
6. การสนับสนุนเงินงบประมาณหรือให้เงินทุนสำหรับจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสื่อเทคโนโลยี ให้แก่ศูนย์บริการผู้สูงอายุ สมาคม ชุมชนหรือชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ อย่างทั่วถึง	3.57	1.176	มาก
7. การส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้สถาบันการศึกษาออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่สำหรับผู้สูงอายุเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดูแลสุขภาพและรักษาพยาบาล	3.43	1.168	ปานกลาง

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ (ต่อ)

ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	<i>S.D</i>	ระดับค่าเฉลี่ย
8. การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำผิดกฎหมายทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	3.64	1.133	มาก
9. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางฝึกอบรมสำหรับผู้สูงอายุหรือจัดเป็นกลุ่มย่อยในแต่ละชุมชนเพื่อให้สามารถเดินทางได้สะดวก	3.80	1.128	มาก
10. การจัดนิทรรศการให้ความรู้สื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทางเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าชมเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้สูงอายุสนใจเทคโนโลยีมากขึ้น	3.49	1.238	ปานกลาง
รวม	3.63	1.157	มาก

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉลี่ย 3.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นที่ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การให้ความรู้และฝึกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุเพื่อการเข้าถึงและการรู้เท่าทัน โดยเฉลี่ย 3.87 รองลงอันดับที่สองมาคือ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางเข้าฝึกอบรมสำหรับผู้สูงอายุหรือจัดเป็นกลุ่มย่อยในแต่ละชุมชนเพื่อให้สามารถเดินทางได้สะดวก โดยเฉลี่ย 3.80 ลำดับที่สามคือ การจัดหาสถานที่ให้บริการฝึกอบรมสื่อเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุในบริเวณเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับที่พักอาศัย โดยเฉลี่ย 3.72 ลำดับที่สี่คือ การให้บริการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตตามห้องสมุด สถานพยาบาล ศูนย์บริการผู้สูงอายุและชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำการใช้งาน โดยเฉลี่ย 3.69 และลำดับที่ห้าคือ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำผิดกฎหมายทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉลี่ย 3.64 ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ระดับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

ทัศนคติของผู้ใช้งานแอปพลิเคชันผ่านโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน	$\bar{X}$	<i>S.D</i>	ระดับค่าเฉลี่ย
1. เพื่อสืบค้นข้อมูลในด้านต่าง ๆ	3.63	1.132	มาก
2. เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน	3.60	1.113	มาก
3. เพื่อเพิ่มทักษะความรู้	3.62	1.149	มาก
4. เพื่อปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน	3.76	1.201	มาก
5. เพื่อค้นหาและติดต่อกับเพื่อนใหม่ ๆ	3.60	1.226	มาก
6. เพื่อติดต่อกับสมาชิกในครอบครัว	3.86	1.234	มาก
7. เพื่อการรับรู้ข่าวสารที่รวดเร็ว	3.59	1.132	

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉลี่ย 3.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นที่ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เพื่อติดต่อกับสมาชิกในครอบครัว โดยเฉลี่ย 3.86 รองลงอันดับที่สองมาคือ เพื่อปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน โดยเฉลี่ย 3.76 ลำดับที่สามคือ เพื่อสืบค้นข้อมูลในด้านต่าง ๆ โดยเฉลี่ย 3.63 ลำดับที่สี่คือ เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ โดยเฉลี่ย 3.62 และลำดับที่ห้าคือ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน เพื่อค้นหาและติดต่อกับเพื่อนใหม่ ๆ และเพื่อรู้ทันกลไกในด้านต่าง ๆ ในปัจจุบัน โดยเฉลี่ย 3.60 ตามลำดับ

5. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการยอมรับเทคโนโลยี และด้านการสนับสนุนเทคโนโลยี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล การยอมรับเทคโนโลยี และการสนับสนุนเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีตามสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ มีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 4 – 7

ตารางที่ 4 สถิติพรรณนาและเมตริกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุกับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี

ตัวแปร	learn_ techno	sex	age	edu	exper
sex	-.030				
age	.017	-.076			
edu	-.045	-.081	-.073		
xper	.037	.148**	.024	-.128**	
$\bar{X}$	3.62	1.72	1.77	4.71	2.55
<i>S.D.</i>	0.437	0.452	0.876	2.039	1.120

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ใช้คอมพิวเตอร์ ไม่มีคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูง (เท่ากับหรือมากกว่า 0.750) ที่จะก่อให้เกิดปัญหาการละเมิดข้อสมมติฐานที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ และตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นตัวแปรตามก็ไม่มีคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงเช่นกัน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุของปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.
เพศ (sex)	-.026	-.523	.601
อายุ (age)	-.081	-.890	.374
ระดับการศึกษา (edu)	.039	.775	.439
ประสบการณ์ใช้คอมพิวเตอร์ (exper)	.002	.039	.969
R ² = .065 SEE = .438 F = .415 Sig. of F = .798			

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาภาพรวมปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุทุกข้อ จากค่า R² พบว่า สามารถอธิบายความมีอิทธิพลของปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุได้ร้อยละ 6.50

ตารางที่ 6 สถิติพรรณนาและเมตริกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

ตัวแปร	learn_ techno	accept_ techno	support_ techno
accept_ techno	.404**		
support_ techno	.583**	.481**	
$\bar{x}$	3.62	3.51	3.63
<i>S.D.</i>	0.437	0.355	0.477

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี 2 ด้าน ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุและด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ ไม่มีคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูง (เท่ากับหรือมากกว่า 0.750) ที่จะก่อให้เกิดปัญหาการละเมิดข้อสมมติฐานที่กำกับ

เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ นอกจากนี้ ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 2 ด้าน กับความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีซึ่งเป็นตัวแปรตามก็ไม่มีคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงเช่นกัน

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุของปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.
ด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ (accept_techno)	0.197	3.50	.001**
ด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ (support_techno)	0.463	11.05	.000**
R ² = .600 SEE = .350 F = 111.64 Sig. of F = .000			

** P ≤ .01

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ และปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 2 ปัจจัย

เมื่อพิจารณาภาพรวมทั้ง 2 ปัจจัย จากค่า R² พบว่า สามารถอธิบายความมีอิทธิพลของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ และปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุได้ ร้อยละ 60.00

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้สูงอายุเพื่อความต้องการการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี

จากคำถามแบบปลายเปิด ผู้สูงอายุซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะโดยภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

6.1 ผู้สูงอายุมีความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ (Social network) เพื่อจะได้รับข่าวสารที่ทันสมัย และส่งข้อความหาเพื่อน ๆ และบุคคลในครอบครัว ทั้งแบบเป็นกลุ่มและส่วนตัว

6.2 ผู้สูงอายุอยากให้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ไอซีทีที่ชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตเมือง ตำบล หมู่บ้าน พร้อมทั้งมีวิทยากรอาสาสมัครในการให้ความรู้และคำแนะนำ

6.3 ผู้สูงอายุต้องการได้รับการสนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์และแท็บเล็ต ตลอดจนบริการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการผู้สูงอายุ อย่างเช่น ค่าบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายฟรี (Free Wi-Fi) เป็นต้น

อภิปรายผล

1. ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ไม่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุ ที่เห็นว่าผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นเพศใด อายุเท่าใด การศึกษาในระดับใดก็ตาม และมีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมากเท่าใด ก็ย่อมต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีเพิ่มเติม ควรมีโอกาสได้ศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีมีความก้าวหน้า ทัน

2. ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉลี่ย 3.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นที่ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 5 ประเด็น ได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ออนไลน์เป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้สร้างสังคมใหม่ และพบเพื่อนใหม่ ๆ รวมทั้งสามารถแบ่งปันข้อมูลระหว่างเพื่อนสมาชิก การใช้สื่อเทคโนโลยีทำให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อน/กลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และบุคคลอื่นในสังคม การท่องเที่ยวอย่างสะดวกสบายสำหรับผู้สูงอายุก็สามารถขยายตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้นอ่านได้อย่างสบาย และการปรับความชัดเจนของตัวอักษรและภาพได้ ผู้สูงอายุสามารถสร้างหน้าประวัติส่วนตัว (Profile) เพื่อบอกเล่าประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาบนเว็บ ที่ให้บริการทางอินเทอร์เน็ตและเว็บและแอปพลิเคชัน บนอินเทอร์เน็ตมีเกมส์พัฒนาสมองสำหรับฝึกสมองและฝึกความจำสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งมีสอดคล้องใกล้เคียงกับ อาร์รี่ มย้งพงษ์ และเกื้อกุล ตาเย็น ที่มีประเด็นปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ จากความคิดเห็นของผู้สูงอายุ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ประเด็น ได้แก่ อินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กับครอบครัว ญาติพี่น้อง บุตรหลานและเพื่อน ๆ ที่อยู่ห่างไกลได้สะดวกยิ่งขึ้น ผู้สูงอายุสามารถรับชมภาพยนตร์และฟังเพลงบนอินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างความบันเทิงใจทำให้คลายความเครียดได้เป็นอย่างมาก

3. ปัจจัยด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นที่ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 5 ประเด็น ได้แก่ การให้ความรู้และฝึกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อการเข้าถึงและการรู้เท่าทัน การสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางเข้าฝึกอบรมสำหรับผู้สูงอายุ หรือจัดเป็นกลุ่มย่อยในแต่ละชุมชนเพื่อให้สามารถเดินทางได้สะดวก การจัดหาสถานที่ให้บริการฝึกอบรมสื่อเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุในบริเวณเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับที่พักอาศัย การให้บริการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตตามห้องสมุด สถานพยาบาล ศูนย์บริการผู้สูงอายุและชมรมผู้สูงอายุต่าง ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำการใช้งาน และการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดกฎหมายทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉลี่ย 3.64 ตามลำดับ มีสอดคล้องกับ อาร์รี่ มย้งพงษ์ และเกื้อกุล ตาเย็น (2559)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับทางด้านทุนทรัพย์ในการซื้อเทคโนโลยีและความรู้และประสบการณ์ในด้านการเลือกซื้อเทคโนโลยี เนื่องจากเทคโนโลยีต่าง ๆ นั้นมีราคาค่อนข้างสูงรวมไปถึงการในด้านใช้งานเทคโนโลยี ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ควรจัดหาคอมพิวเตอร์สาธารณะไว้บริการให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชนต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการใช้งานของชุมชน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้สูงอายุได้เข้าถึงการใช้คอมพิวเตอร์ได้สะดวกสบายยิ่งขึ้น และการให้บริการสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับชมรมผู้สูงอายุ และชุมชนผู้สูงอายุที่มีความพร้อมในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งมีวิทยากรอาสาสมัครในการให้ความรู้และคำแนะนำ

1.2 ควรมีการจัดสรรเงินงบประมาณ ค่าใช้จ่าย สำหรับการจัดฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้สูงอายุ สนับสนุนทั้งด้านเครื่องมืออุปกรณ์ สถานที่ และหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ โดยที่จะต้องคำนึงถึงข้อจำกัดด้านสภาวะทางร่างกาย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งอาจจะข้อมูลที่ครอบคลุม ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการวิจัยทางด้านประชากรผู้สูงอายุ และพื้นที่ในการศึกษาวิจัยให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นในทุกภาคของประเทศไทย อีกทั้งควรศึกษาวิจัยเพื่อใช้ในการนำไปพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ ตลอดจนทักษะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้กับผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2561). สถิติจำนวนผู้สูงอายุแยกตามจังหวัดและอายุ ปี2561. สืบค้นจาก <http://www.dop.go.th/th/know/1/159>
- กันตพล บันทัดทอง. (2557). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานนท์. (2553). แนวคิดกำกับสื่อใหม่ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี. สืบค้นจาก https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/oct_dec_11/pdf/aw021.pdf
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2559). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2559. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วารสารณ ิตรกุลสฤชดี. (2557). ธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์. สืบค้นจาก <http://www.kmutt.ac.th/organization/ssc334/asset1.html>
- สมาน ลอยฟ้า. (2554, พฤษภาคม – สิงหาคม). ผู้สูงอายุกับเทคโนโลยีสารสนเทศ. วารสารสนเทศศาสตร์, 29(2), 57-58.
- สำนักงานสถิตินครสวรรค์. (2561). ข้อมูลสถิติจำนวนประชากร จำแนกรายอายุ เพศ และเขตการปกครอง จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.2560. สืบค้นจาก http://nksawan.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=357&Itemid=536
- สุรเดช ส้าราษฎร์จิตต์. (2548, มกราคม – ธันวาคม). วิถีชีวิตของผู้สูงอายุเขตเมืองภาคกลางในประเทศไทย. วารสารรามคำแหง, 25(1), 216.
- อัจฉริยา ปราบอริพาย. (2552). เทคนิคการวิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS: ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .
- อารีย์ มัยยพงษ์ และเกื้อกุล ตาเย็น. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Brown, S. A., & Venkatesh, V. (2005). Model of adoption of technology in the household: a baseline model test and extension incorporating household life cycle. *Management Information Systems Quarterly*

